

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

ЧЕРКАСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

у новій редакції відповідно до наказу №95-1-1 від 05.11.2024р

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація /
спеціалізація 227.01 Фізична терапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я**

**Кваліфікація освітня: Магістр терапії та реабілітації
за спеціалізацією 227.01 Фізична терапія**

Кваліфікація професійна: Фізичний терапевт

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Черкаської медичної академії

Голова Вченої ради

Інна ГУБЕНКО

Протокол № 4

Від 19 листопада 2024 р.

**ЧЕРКАСИ
2024**

**Лист погодження
освітньої програми «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

НАЗВА ГАЛУЗІ ЗНАНЬ	22 Охорона здоров'я
НАЗВА СПЕЦІАЛЬНОСТІ	227 Терапія та реабілітація
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	227.01 Фізична терапія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
СТУПІНЬ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ	Магістр
КВАЛІФІКАЦІЯ ОСВІТНЯ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ	Магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.01 Фізична терапія
КВАЛІФІКАЦІЯ В ДИПЛОМІ	ступінь вищої освіти Магістр спеціальність 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.1 Фізична терапія Професійна кваліфікація: Фізичний терапевт
КВАЛІФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНА, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ	Фізичний терапевт

Освітня програма розроблена згідно з вимогами:

[Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»,](#)

[Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010, Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти,](#)

[Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація»,](#)

[Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності,](#)

[Стандарту вищої освіти зі спеціальності 227 Терапія та реабілітація для другого \(магістерського\) рівня,](#)

[Професійного стандарту «Фізичний терапевт»,](#)

[Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск 78 «Охорона здоров'я»](#)

[Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти,](#)

[Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація»,](#)

[Примірного таблицю матеріально-технічного оснащення стаціонарних реабілітаційних відділень, підрозділів закладів охорони здоров'я, які надають реабілітаційну допомогу дорослим у післягострому реабілітаційному періоді,](#)

[Entry level occupational therapy core knowledge and practice skills, World Physiotherapy. Physiotherapist education framework. London, UK: World Physiotherapy; 2021,](#)

[Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area \(ESG\) Approved by the Ministerial Conference in Yerevan,](#)

[Положення про освітню програму Черкаської медичної академії.](#)

Програма відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти та сьомому кваліфікаційному рівню за [Національною рамкою кваліфікації](#).

Програму погоджено:
Ректор

 Інна ГУБЕНКО

Проректор з навчальної роботи

 Ірина РАДЗІЄВСЬКА

Проректор з науково-методичної роботи

 Олександра ШЕВЧЕНКО

Проректор з науково-педагогічної
роботи та післядипломної освіти

 Любов БІЛИК

Проректор з практичної роботи

 Ольга ФЕДОССЕВА

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма (далі – ОП) другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 227 Терапія та реабілітація за спеціалізацією 227.01 Фізична терапія є документом, в якому окреслюється мета, характеристика ОП, її орієнтація, основний фокус та унікальність; розкривається придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання; особливості викладання та оцінювання за ОП; визначається інтегральна компетентність, загальні та спеціальні компетентності, результати навчання, форми атестації здобувачів, перелік освітніх компонентів, їх логічна послідовність; висвітлюються вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

I. РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Черкаської медичної академії в складі:

ЧЕРНЯК Валерій – керівник робочої групи (гарант освітньої програми), кандидат медичних наук, директор інституту післядипломної освіти лікарів Черкаської медичної академії, викладач кафедри «Фізичної терапії та ерготерапії», Заслужений лікар України

СТЕПАНОВА Галина – член робочої групи, кандидат біологічних наук, завідувач кафедри «Фізичної терапії та ерготерапії»

ДАНЬКО Руслан – член робочої групи, кандидат медичних наук, викладач кафедри «Фізичної терапії та ерготерапії»

КОШИК Ярослав – член робочої групи, викладач кафедри «Фізичної терапії та ерготерапії», фізичний терапевт

ЛІВА Тетяна – член робочої групи, завідувач Центру реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи, головний дитячий реабілітолог УЗО ЧОДА, головний спеціаліст з фізичної та реабілітаційної медицини УОЗ ЧОДА

ДАШКО Костянтин – член робочої групи, здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкголдерів

Назва організації, підприємства тощо	Посада, науковий ступінь та вчене/почесне звання	ІІІ
КНП «Черкаська обласна дитяча лікарня Черкаської обласної ради»	Директор, Заслужений лікар України	КОНДРАЦЬКИЙ Микола
ТОВ «Основа реабілітація»	Директор	ЛІЩИНА Олександр
Львівська медична академія імені Андрея Крупинського	Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, викладач кафедри фізичного та психічного здоров'я, секретар правління Української асоціації фізичних терапевтів	КОБЕЛЄВ Степан

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Черкаської медичної академії.

**1. Профіль освітньої програми підготовки магістра
зі спеціальності 227 Терапія та реабілітація
спеціалізації 227.01 Фізична терапія
в галузі знань 22 Охорона здоров'я**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Черкаська медична академія Факультет магістерської та бакалаврської підготовки № 2
Офіційна назва освітньої програми	Освітня програма «Фізична терапія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.1 Фізична терапія галузі знань 22 Охорона здоров'я
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: Магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.01 Фізична терапія
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти Магістр спеціальність 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.1 Фізична терапія Професійна кваліфікація: Фізичний терапевт
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Higher Education Degree: Master's Specialty: 227 Therapy and Rehabilitation Specialization: 227.1 Physical Therapy Professional Qualification: Physical Therapist
Професійна кваліфікація	Фізичний терапевт
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	ОП акредитується вперше
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія або за напрямом підготовки Здоров'я людини (професійне спрямування Фізична реабілітація)
Форми навчання	інституційна (очна (денна))
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	з 01 вересня 2025 року по 30 серпня 2027 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://medacademy.ck.ua/osvitni-programi

2. Мета освітньої програми

Підготовка висококваліфікованих фахівців нової генерації в галузі охорони здоров'я, здатних забезпечувати ефективне надання реабілітаційної допомоги для підвищення якості життя пацієнтів/клієнтів, провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність з фізичної терапії, а також здійснювати безперервний професійний розвиток з високим ступенем автономності.

Відповідно до мети програма спрямована на розвиток професіоналів, які володіють ґрунтовними знаннями, практичними вміннями і навичками створення та впровадження індивідуалізованих програм з фізичної терапії, зокрема здатні:

- реагувати на виклики сучасної медичної науки і практики, на світові тенденції, зміни у сфері охорони здоров'я України та регіону;
- ефективно оцінювати стан пацієнтів різних вікових груп та нозологій, використовуючи сучасні методи діагностики;
- розробляти інноваційні підходи до фізичної терапії, базуючись на принципах доказової медицини;
- адаптувати терапевтичні втручання до унікальних потреб кожного пацієнта;
- провадити наукові дослідження для вдосконалення методів фізичної терапії;
- демонструвати лідерські якості та навички ефективної комунікації в міждисциплінарних командах;
- діяти етично і відповідально.

3. Характеристика освітньої програми

**Предметна область
(галузь знань,
спеціальність,
спеціалізація)**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я.

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація.

Спеціалізація 227.1 Фізична терапія.

Об'єкти вивчення та/або діяльності складні порушення рухових функцій та обмеження активності людини, їх коригування з використанням заходів фізичної терапії для досягнення максимально можливого рівня функціонування відповідно до бажань і потреб людини в умовах її середовища.

Цілі навчання: набуття здатності здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі практичного, освітнього, організаційного, дослідницького та/або інноваційного характеру, які стосуються фізичної терапії.

Теоретичний зміст предметної області: порушення функцій, активності та участі осіб різних нозологічних та вікових груп, принципи, концепції, теорії та методи фізичної терапії, менеджмент, викладання та наукові дослідження у фізичній терапії.

Методи, методики, технології: визначення функціональних можливостей пацієнта/клієнта; опрацювання інформації; планування, прогнозування, реалізації та корекції програм фізичної терапії; профілактики захворювань, ускладнень та функціональних порушень; наукових досліджень та дискусії; доказової практики; управління та організації; викладання та навчання.

	<p>Інструменти та обладнання: пристрої, прилади та обладнання для контролю основних життєвих показників, обстеження пацієнта/клієнта, реалізації програми фізичної терапії; бази даних, інформаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітня програма має прикладну орієнтацію, спрямовану на формування висококваліфікованих фахівців з фізичної терапії, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • інтеграцію передових наукових досягнень та практичного досвіду у сфері фізичної терапії, • використання проблемно-орієнтованого підходу до навчання, що стимулює розвиток критичного мислення та здатності до вирішення складних клінічних завдань, • практичну підготовку з використанням сучасного реабілітаційного обладнання, інструментів та технологій, • впровадження принципів доказової практики у процес прийняття клінічних рішень, • розвиток навичок міждисциплінарної співпраці в рамках реабілітаційної команди, • формування компетенцій для роботи з пацієнтами/клієнтами різних вікових груп та нозологій, включаючи осіб з комплексними та мультисистемними порушеннями, • розвиток навичок менеджменту і самоменеджменту, • проведення власних наукових досліджень у сфері фізичної терапії, • підготовку до роботи з пацієнтами/клієнтами, постраждалими внаслідок військових дій та надзвичайних ситуацій.
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Програма зосереджена на комплексній підготовці до провадження практичної та пов'язаної з нею інноваційно-наукової, адміністративно-організаційної і освітньої діяльності.</p> <p>Унікальність освітньої програми визначається предметною сферою, зокрема багатоаспектним характером діяльності фізичного терапевта, і баченням стейкхолдерів, що дає змогу відповідати галузевим вимогам, регіональному контексту та задовольняти потреби заінтересованих сторін.</p> <p>Ключові слова: фізична терапія, порушення функцій, реабілітаційні технології, доказова практика, індивідуалізований підхід, міждисциплінарна взаємодія, інноваційні методи відновлення, менеджмент, викладання, наукові дослідження.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливості програми полягають в її націленості на підготовку не просто фахівців-практиків з фізичної терапії, а висококваліфікованих фахівців нового покоління, що досягається:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балансом фундаментальної і прикладної підготовки,

	<p>поєднанням професійної діяльності і наукових досліджень, інтеграцією міжнародних стандартів і кращого вітчизняного досвіду в змісті підготовки.</p> <p>2. Проблемно-пошуковим, практикоорієнтованим, студентоцентрованим викладанням та навчанням, що ґрунтуються на різних формах і способах освітньої діяльності, гнучкому використанні педагогічних методів, методик і технологій, різнобічному супроводі та підтримці.</p> <p>3. Наявністю відповідної ресурсної бази, широких можливостей і сприятливого освітнього середовища для особистісного та професійного розвитку, набуття практичного досвіду в клінічних умовах.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2331282-18#Text</p> <p>Випускники програми (назва професії та її код згідно з Класифікатором професій ДК 003:20210 - 2229.2 Фізичний терапевт) мають широкі можливості для працевлаштування в закладах охорони здоров'я та закладах суміжних галузей. Вони можуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виконувати трудові функції/професійні обов'язки в закладах охорони здоров'я, освітніх, соціальних закладах, установах та організаціях державного, громадського і приватного секторів в мультидисциплінарному та монопрофесійному середовищах; • здійснювати професійну діяльність в галузі охорони здоров'я за скеруванням лікаря (в реабілітаційних закладах та в монопрофесійному середовищі); • провадити підприємницьку діяльність в галузі охорони здоров'я (започаткувати власну практику); • здійснювати наукову та адміністративну діяльність; • брати участь у навчальних програмах як викладач з фізичної терапії та/або клінічний керівник/методист навчальних практик; • проводити навчально-методичну роботу з фізичної терапії в межах / поза межами свого структурного підрозділу або закладу.
Академічні права випускників (Подальше навчання)	<p>Здобуття освіти за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес базується на інноваційних практико-орієнтованих підходах, що поєднують теоретичну підготовку, клінічне навчання/клінічні практики, й охоплює:</p> <p>1. Проблемно-пошукове навчання: використання реальних</p>

	<p>клінічних випадків для розвитку аналітичних навичок та клінічного мислення студентів.</p> <p>2. Симуляційні технології: застосування високотехнологічних засобів/інструментів для набуття практичних навичок.</p> <p>3. Інтерактивні лекції: проведення занять з використанням мультимедійних технологій.</p> <p>4. Практичні майстер-класи: залучення провідних фахівців-практиків для проведення спеціалізованих воркшопів з новітніх методик фізичної терапії.</p> <p>5. Клінічні ротації: організація практичного навчання в різних відділеннях медичних закладів та реабілітаційних центрів для отримання різностороннього досвіду.</p> <p>6. Міждисциплінарні проекти: робота над спільними завданнями зі студентами інших спеціальностей для розвитку навичок командної роботи.</p> <p>7. Технології змішаного навчання: використання онлайн-платформ для забезпечення гнучкості навчання та доступу до освітніх ресурсів.</p> <p>8. Кейс-метод: аналіз конкретних ситуацій з практики фізичної терапії для розвитку навичок прийняття рішень.</p> <p>9. Перевернуте навчання: самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з подальшим обговоренням та практичним застосуванням на навчальних заняттях.</p> <p>10. Підготовка наукових публікацій для збірників наукових праць і фахових періодичних видань.</p> <p>11. Підготовка доповідей та оприлюднення їх на конференціях, семінарах, круглих столах, дискусійних панелях.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів та результатів захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано); 200-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F) відповідно до «Положення про критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів у Черкаській медичній академії», «Положення про порядок проведення поточного та підсумкового контролю у Черкаській медичній академії».</p> <p>Оцінювання результатів ЄДКІ здійснюється відповідно до наказу МОЗ України.</p> <p>Система оцінювання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня включає поточний і підсумковий види контролю.</p> <p>Мета поточного оцінювання – забезпечення зворотного зв'язку зі студентами через отримання інформації про поточний рівень їх навчальних досягнень та визначення шляхів покращення ними здобутих результатів.</p> <p>Мета підсумкового оцінювання полягає в отриманні інформації про рівень оволодіння загальними і спеціальними</p>

	<p>компетентностями та досягнення результатів навчання і цілей за кожним освітнім компонентом.</p> <p>Оцінювання проводиться за такими основними формами контрольних заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • письмова робота (відповіді на теоретичні питання, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, виконання вправ тощо); • тестування з певного розділу (теми); • усне опитування; • оцінка виконання практичних навичок; • перевірка завдань, що виконуються під час практичних занять, домашніх завдань і завдань самостійної/індивідуальної роботи; • контрольні роботи (поточні, періодичні, підсумкові, ректорські).
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати автономно та у мультидисциплінарному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 07. Здатність працювати автономно.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності.</p> <p>СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.</p> <p>СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.</p>

- СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.
- СК 05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.
- СК 06. Здатність провадити професійну діяльність в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами.
- СК 07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.
- СК 08. Здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, зокрема вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства, надавати підзвітні послуги.
- СК 09. Здатність провадити наукові дослідження у сфері фізичної терапії, використовувати й поширювати найкращі наявні докази у професійній та викладацькій діяльності, для поліпшення якості послуг фізичної терапії та освіти.
- СК 10. Здатність організовувати складні робочі процеси, взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами з метою інформування, розробки та/або впровадження відповідної політики і стратегій в галузі охорони здоров'я, сприяти розвитку послуг, спрямованих на задоволення потреб суспільства.
- СК 11. Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.
- СК 12. Здатність надавати першу домедичну допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

7. Програмні результати навчання

- РН 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.
- РН 02. Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність з інформованої згоди пацієнта/клієнта.
- РН 03. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
- РН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
- РН 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі.
- РН 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.
- РН 07. Демонструвати здатність до пацієнтоорієнтованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди.
- РН 08. Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу.
- РН 09. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
- РН 10. Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.
- РН 11. Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.
- РН 12. Реалізовувати програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів.
- РН 13. Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів в межах програми фізичної терапії та окремих занять.

	<p>РН 14. Коректувати перебіг виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів та динаміки стану пацієнта.</p> <p>РН 15. Визначати межі професійної діяльності та їх дотримуватися, провадити практичну діяльність автономно, бути відповідальним за її наслідки перед суспільством та іншим фахівцями.</p> <p>РН 16. Вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства.</p> <p>РН 17. Взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами, інформаційними ресурсами з метою адвокації професії, впливу на політики та стратегії розвитку фізичної терапії, що спрямовані на задоволення потреб окремих осіб та громади в Україні.</p> <p>РН 18. Ефективно використовувати наявні та залучати додаткові ресурси і технології для забезпечення якості послуг.</p> <p>РН 19. Викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.</p> <p>РН 20. Планувати та здійснювати особистий професійний розвиток, сприяти професійному розвитку колег.</p> <p>РН 21. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>РН 22. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах.</p>
--	---

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>До групи забезпечення ОП входять штатні НПП і фахівці-практики, які мають вищу освіту та/або науковий ступінь, вчене звання. Зокрема у понад 80% штатних працівників наявні наукові ступені, а у 50% - вчені звання. Серед фахівців-практиків, залучених до реалізації ОП, у 40% наявні наукові ступені. До групи забезпечення входять Заслужені лікарі України, Заслужений працівник охорони здоров'я України. Частка докторів наук за ОП становить 14%.</p> <p>У 43% НПП групи забезпечення наявний досвід професійної діяльності не менше 5.</p> <p>Викладачі, задіяні в реалізації ОП, відповідають Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності, зокрема щодо наявності не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні 5 років, за винятком</p>
------------------------------------	--

	окремих професіоналів-практиків, що працюють за сумісництвом, та штатних викладачів, що працюють в Академії менше трьох років.
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідає вимогам Стандарту вищої освіти (http://surl.li/nvlxyc) і охоплює: обладнання кабінету доклінічної практики, обладнання кабінету масажу, обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, обладнання симуляційного центру, комп'ютерні класи, аудиторії з мультимедійним забезпеченням, читальні зали, бібліотека, спортивна зала та ін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційну інфраструктуру для досягнення мети і результатів навчання за ОП утворюють: <ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний веб-сайт (інформація про освітні програми, навчальну і наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти) тощо. 2. Модульне об'єктоорієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE: силабуси навчальних дисциплін, методичні рекомендації / вказівки до практичних занять та самостійної роботи, курси / опорні конспекти лекцій, презентації, алгоритми практичних навичок, нормативні документи, збірники тестових завдань, задач, відеофільми, посилання на Інтернет-ресурси 3. Доступ до наукових баз даних Web of Science, Scopus, Research та ін. 4. Наукова медична бібліотека закладу з двома читальними залами, загальний фонд якої становить 150504 прим. 5. Навчально методичне забезпечення кожного з освітніх компонентів. 6. Ліцензійне/вільнопоширюване програмне забезпечення. 7. Робочі інструменти навчання: smart-дошки, проектори; комп'ютерне обладнання тощо.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна мобільність здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Черкаської медичної академії» , «Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для здобувачів освіти Черкаської медичної академії» відповідно до угод із закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Черкаської медичної академії» , «Положення про

	перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для здобувачів освіти Черкаської медичної академії» відповідно до угод із закладами вищої освіти інших держав, крім країн, визнаних Верховною Радою України країною-агресором/спонсором тероризму.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового оконтролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Професійні та наукові комунікації англійською мовою	4	екзамен
ОК 2.	Методологія та етика наукових досліджень	3	диф.залік
ОК 3.	Педагогіка та мистецтво викладання	4	екзамен
ОК 4.	Інформаційні технології (за професійним спрямуванням)	3	диф.залік
ОК 5.	Професійні комунікації	3	диф.залік
Всього		17	
Цикл дисциплін професійної підготовки			
ОК 6.	Менеджмент та лідерство	3	диф.залік
ОК 7.	Адаптивні технології та засоби у фізичній терапії та реабілітації	3	диф.залік
ОК 8.	Фізична терапія та реабілітація в кардіології та пульмонології	3	екзамен
ОК 9.	Фізична терапія та реабілітація при захворюваннях у пацієнтів дитячого віку	3	екзамен
ОК 10.	Фізична терапія та реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату	3	екзамен
ОК 11.	Фізична терапія та реабілітація при порушеннях діяльності нервової системи	3	екзамен
ОК 12.	Фізична терапія та реабілітація у післяопераційному періоді	3	диф.залік
ОК 13.	Фізична терапія та реабілітація в паліативній медицині	3	диф.залік
ОК 14.	Фізична терапія та реабілітація в геріатрії	3	диф.залік
ОК 15.	Сучасні технології фізичної терапії бойових травм	3	диф.залік

ОК 16.	Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії	3	диф. залік
ОК 17.	Невідкладні стани з основами долікарської допомоги в умовах воєнного часу	3	диф. залік
ОК 18.	Написання кваліфікаційної роботи	4	диф. залік
	Всього	40	
Практична підготовка			
1. Педагогічна практика			
ОК 19.	Педагогічна практика	4	диф. залік
2. Клінічні практики			
ОК 20.1.	Виробнича практика Клінічна практика при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем	8	диф. залік
ОК 20.2.	Виробнича практика Клінічна практика при реабілітації постраждалих унаслідок бойових дій	8	диф. залік
ОК 20.3.	Виробнича практика Клінічна практика при порушеннях нервової системи	9	диф. залік
ОК 21.	Переддипломна практика	15	диф. залік
	Всього	44	
Атестація			
ОК 22.	Атестація випускників	1	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		102 / 3060 год	
Вибіркові компоненти ОП*			
ВК 1.	Філософія освіти	3	залік
ВК 2.	Основи екології та профілактичної медицини	3	залік
ВК 3.	Фізична терапія та реабілітація в акушерстві та гінекології	3	залік
ВК 4.	Маркетинг у сфері реабілітаційних послуг	3	залік
ВК 5.	Фіто- та ароматерапія	3	залік
ВК 6.	Логіка, формальна логіка	3	залік
ВК 7.	Нутриціологія	3	залік
ВК 8.	Основи психології та міжособового спілкування	3	залік
ВК 9.	Рефлексотерапія	3	залік
ВК 10.	Фізична терапія постраждалих в ситуаціях катастроф та конфліктів	3	залік
ВК 11.	Аналіз нормальної та патологічної ходьби та підбір допоміжних засобів	3	залік
ВК 12.	Професійні хвороби	3	залік
ВК 13.	Хвороби цивілізації	3	залік
ВК 14.	Санітарно-курортні засоби в медичній реабілітації	3	залік
ВК 15.	Основи біоенергетики	3	залік
ВК 16.	Генетика розвитку порушень рухової функції людини	3	залік
ВК 17.	Функціональне тренування рухових навичок за різними методиками	3	залік

ВК 18.	Фармакологія (за професійним спрямуванням)	3	залік
ВК 19.	Організація управління у сфері охорони здоров'я	3	залік
ВК 20.	Медична допомога в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуацій	3	залік
ВК 21.	Фаховий термінологічний практикум англійською мовою	3	залік
ВК 22.	Професійна культура викладача ЗВО	3	залік
ВК 23.	Академічне письмо і академічна доброчесність	3	залік
ВК 24.	Лідерство і командотворення	3	залік
ВК 25.	Апаратні методи фізичної терапії	3	залік
ВК 26.	Клінічне застосування МКФ у фізичній терапії	3	залік
ВК 27.	Відновлення і збереження ментального здоров'я	3	залік
ВК 28.	Корпоративна культура	3	залік
ВК 29.	Кінезіотейпування	3	залік
ВК 30.	Фізична реабілітація у спорті	3	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		18 / 540 год.	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120 / 3600 год.	

Примітка: із запропонованого переліку здобувачі мають обрати 6 навчальних (ВК) дисциплін для вивчення упродовж трьох семестрів.

3. Форма атестації здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит здійснюється відповідно до Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступенів фахової передвищої освіти та вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я».
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти. Кваліфікаційна робота має відповідати вимогам «Положення про кваліфікаційні роботи у Черкаській медичній академії» , та бути

	підготовленою і оформленою згідно з Методичними рекомендаціями до оформлення кваліфікаційної роботи
--	---

Для присвоєння професійної кваліфікації Фізичний терапевт при визначенні основних компетентностей, які має здобути випускник, термінів навчання, тривалості клінічних практик, результатів навчання, вимог до атестації та вимог до якості враховано вимоги Професійного стандарту «Фізичний терапевт», затвердженого наказом голови Правління ГО «Українська асоціація фізичної терапії» від 27 листопада 2024 року № 01/24-ПС та внесеного до Реєстру кваліфікацій 06 грудня 2024 року. Присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій здійснюється за результатами атестації.

Професійні кваліфікації та назви типових посад

Фізичний терапевт (відповідає трудовим функціям А; Б; В та професійній компетентності В1; Г; Д; Е; К та професійній компетентності К1)

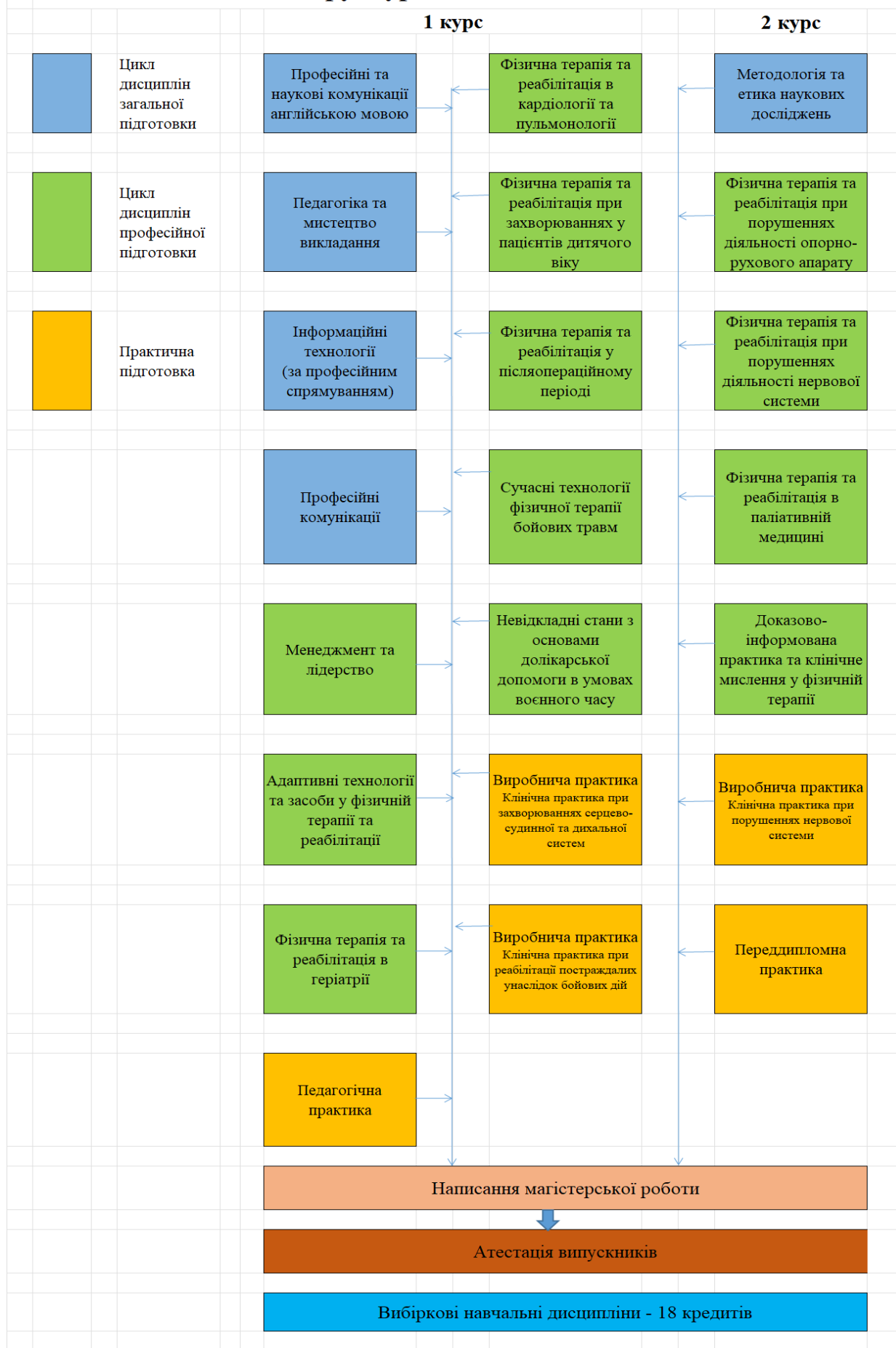
Фізичний терапевт II кваліфікаційної категорії (відповідає трудовим функціям А; Б; В; Г; Д; Е; К та професійній компетентності К1)

Фізичний терапевт I кваліфікаційної категорії (відповідає трудовим функціям А; Б; В; Г; Д; Е; К)

Фізичний терапевт вищої кваліфікаційної категорії (відповідає трудовим функціям А; Б; В; Г; Д; Е; Ж; К)

Присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій здійснюється за результатами атестації.

Структурно-логічна схема ОП

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<p>Визначені Законом України «Про вищу освіту», «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», національний стандарт України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) та локальними документами Академії. Ключовими принципами забезпечення якості освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтація на споживачів освітніх послуг; • визначальна роль менеджменту закладу у забезпечення якості та управління нею; • залучення до забезпечення якістю академічного персоналу і здобувачів освіти; • постійна реальна співпраця із зовнішніми стейкхолдерами; • перманентне вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти і освітньої діяльності; • відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти; • автономія закладу вищої освіти, що несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; • здійснення моніторингу якості. <p><u>Процедури забезпечення якості освіти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчення потреб і очікувань замовників (споживачів) освітніх послуг для їх задоволення; • стратегічне і оперативне планування; • прийняття управлінських рішень щодо забезпечення якості та їх імплементація; • проектування, розроблення і перегляд освітніх програм та їх реалізація; • моніторинг, оцінювання (внутрішній аудит) системи забезпечення якості; • постійне поліпшування процесів системи забезпечення якості; • документування інформації на всіх етапах забезпечення якості та надання вільного доступу до неї; • створення системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях/кваліфікаційних роботах науково-педагогічних працівників Академії і здобувачів вищої освіти; • забезпечення функціонування системи запобігання корупції та хабарництву в освітньому процесі Академії.
Моніторинг та періодичний перегляд	Моніторинг та регулярний перегляд освітньої програми здійснюється відповідно до Положення про освітню

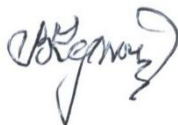
<p>освітньо-професійної програми</p>	<p>програму в Черкаській медичній академії та проводиться для оцінювання її відповідності потребам і вимогам стейкхолдерів, постійного поліпшування/вдосконалення, корегування дій, які забезпечують реалізацію ОП, реагування на виклики/зміни у зовнішньому середовищі. Моніторинг ОП здійснюється через опитування різних груп стейкхолдерів за допомогою анкетування, фокус-груп, інтерв'ювання здобувачів, викладачів, роботодавців та інших заінтересованих сторін. До регулярного перегляду залучаються представники від здобувачів освіти, академічного персоналу, громадських організацій, місцевих органів влади, роботодавців, фахівців-практиків, експертів галузі.</p> <p>Проект ОП «Фізична терапія» оприлюднюється на офіційному веб-сайті Черкаської медичної академії в розділі «Громадське обговорення освітніх програм» (http://surl.li/ivmxpi).</p> <p>Зауваження та пропозиції до зазначеного проекту ОП приймаються у довільній формі від всіх заінтересованих сторін на електронну адресу: gstepanova@medacademy.ck.ua до 14 лютого 2025 року</p> <p>Контактна особа для надання консультацій: Галина Степанова, тел. (093) 645 87 69.</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачами якості вищої освіти</p>	<p>Здобувачі ОП щорічно залучаються до оцінювання якості освіти і освітньої діяльності через опитування (фокус-групи, анкетування) відповідно до Положення про участь студентів Черкаської медичної академії у забезпеченні якості освіти для встановлення зворотнього зв'язку.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Науково-педагогічні працівники які залучаються до реалізації ОП підвищують кваліфікацію в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом) в закладах освіти (його структурних підрозділах), наукових установах, Інших юридичних чи фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, що провадять освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації та/або науково-педагогічних працівників.</p> <p>Форми і зміст підвищення кваліфікації спрямовані на формування компетентностей, що визначені Професійним стандартом «Викладач закладу вищої освіти», а також індивідуальним планом професійного розвитку викладача, що визначається ним самостійно у довільній формі.</p> <p>Черкаська медична академія забезпечує різні форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних</p>

	<p>працівників Черкаської медичної академії, щорічного Плану підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, який затверджується Вченою радою. Черкаська медична академія реалізує власні програми та форми підвищення кваліфікації (семінари, майстер-класи, тренінги, конференції, вебінари, круглі столи, школи педагогічної майстерності тощо).</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>У Черкаській медичній академії наявні різні види ресурсів, які відповідають меті цієї освітньої програми, дають змогу досягти результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фінансово-економічні; • фізичні (навчальні аудиторії, спеціалізовані кабінети, симуляційний центр, наукова медична бібліотека, спортивна зала, їдальня, гуртожиток тощо, навчальне устаткування, технічні засоби навчання, ІТ-інфраструктура); • інформаційні (навчальна література, періодичні видання, е-каталоги, online-платформи, бази даних, навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів тощо); • кадрові ресурси НПП, необхідні для реалізації освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою, з яких частка НПП, що мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють за основним місцем роботи, становить понад 80 відсотків; дисципліни, що формують спеціальні компетентності викладають фахівці, які займають/можуть займати посаду фізичного терапевта. Дисципліни, які формують здатність розуміти медико-біологічні, психолого-педагогічні соціальні аспекти пов'язані з практикою фізичної терапії викладаються науково-педагогічними (педагогічними) та/або науковими працівниками з урахуванням відповідності їх освітньої та/або професійної кваліфікації; • сервісні ресурси для підтримки здобувачів освіти, задоволення потреб різноманітного студентського контингенту. <p>Усі зазначені види ресурсів є загальнодоступними і про їх наявність інформуються здобувачі освіти.</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Відповідно до Закону України Про освіту У Черкаській медичній академії сформовано відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про її діяльність. Таку інформацію та документи оприлюднено на</p>

	<p>офіційному сайті Черкаської медичної академії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • статут закладу освіти; • ліцензії на провадження освітньої діяльності; • сертифікати про акредитацію освітніх програм; • структура та органи управління закладу освіти; • кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами; • освітні програми, що реалізуються, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, навчальні плани, робочі навчальні програми дисциплін; • ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти; • мова освітнього процесу; • наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення; • матеріально-технічне забезпечення закладу освіти; • напрями наукової діяльності; • наявність гуртожитку та вільних місць у ньому, розмір плати за проживання; • результати моніторингу якості освіти; • річний звіт про діяльність закладу освіти; • правила прийому до закладу освіти; • умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами; • розмір плати за навчання; • перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати; • правила внутрішнього розпорядку та ін.
<p>Запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>В Черкаській медичній академії наявна система запобігання та виявлення академічного плагіату, політика і процедури якої визначені Положенням про академічну доброчесність і Положенням про перевірку робіт на плагіат.</p> <p>Обов'язковій перевірці підлягають наукові, кваліфікаційні та навчальні роботи на наявність ознак академічного плагіату, зокрема за допомогою сервісу Strikeplagiarism.com. В академії розробляються і реалізуються заходи з популяризації цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.</p>

Гарант
освітньої програми

Валерій ЧЕРНЯК